

Revurdering af miljøgodkendelse af husdyrbruget på adressen Sønderskovvej 10, 6900 Skjern
24. juli 2015

Returadresse
Land og Vand, Landbrug
Smed Sørensens vej 1, 6950 Ringkøbing

Ringkøbing-Skjern Kommune

[Redacted]
[Redacted]
Vestergårdvej 2
6900 Skjern

Sagsbehandler
Dorthe Juul
Direkte telefon
99 74 15 17
E-post
dorthe.juul@rksk.dk
Dato
24. juli 2015
Sagsnummer
2014040283TA

Revurdering af miljøgodkendelse af husdyrbruget på adressen Sønderskovvej 10 6900 Skjern

Virksomhedens art:
Matrikel nr.:
Betegnelse:

Svinebrug, IE-Brug
63 m.fl. Borris Sønderland, Sdr. Borris
Husdyrbrug omfattet af kap. 5 i
Miljøbeskyttelsesloven
Ringkøbing-Skjern Kommune
AMS

Tilsynsmyndighed:
Kvalitetssikret af:

Stamblad:

Bedriftens ejer og driftsansvarlig	<p>[REDACTED] [REDACTED] Vestergårdvej 2 6900 Skjern</p>																											
Bedriftens adresse	Sønderkovvej 10 6900 Skjern																											
Bedriftens miljøkonsulent	<p>Heden og Fjorden Helle Borum</p> <p>Fastnet telefon: 9629 6666 Mobil: 2967 9435 E-mail: hbo@hflc.dk</p>																											
Bedriftens matrikelnumre	<table border="1"> <tr><td>11t</td><td>Borris Sønderland, Sdr. Borris</td></tr> <tr><td>6af</td><td>Borris Sønderland, Sdr. Borris</td></tr> <tr><td>9p</td><td>Borris Sønderland, Sdr. Borris</td></tr> <tr><td>10i</td><td>Borris Sønderland, Sdr. Borris</td></tr> <tr><td>8i</td><td>Borris Sønderland, Sdr. Borris</td></tr> <tr><td>8b</td><td>Borris Sønderland, Sdr. Borris</td></tr> <tr><td>9q</td><td>Borris Sønderland, Sdr. Borris</td></tr> <tr><td>20f</td><td>Borris Sønderland, Sdr. Borris</td></tr> <tr><td>5u</td><td>Borris Sønderland, Sdr. Borris</td></tr> <tr><td>7a</td><td>Borris Sønderland, Sdr. Borris</td></tr> <tr><td>8m</td><td>Borris Sønderland, Sdr. Borris</td></tr> <tr><td>8d</td><td>Borris Sønderland, Sdr. Borris</td></tr> <tr><td>63</td><td>Borris Sønderland, Sdr. Borris</td></tr> </table>		11t	Borris Sønderland, Sdr. Borris	6af	Borris Sønderland, Sdr. Borris	9p	Borris Sønderland, Sdr. Borris	10i	Borris Sønderland, Sdr. Borris	8i	Borris Sønderland, Sdr. Borris	8b	Borris Sønderland, Sdr. Borris	9q	Borris Sønderland, Sdr. Borris	20f	Borris Sønderland, Sdr. Borris	5u	Borris Sønderland, Sdr. Borris	7a	Borris Sønderland, Sdr. Borris	8m	Borris Sønderland, Sdr. Borris	8d	Borris Sønderland, Sdr. Borris	63	Borris Sønderland, Sdr. Borris
11t	Borris Sønderland, Sdr. Borris																											
6af	Borris Sønderland, Sdr. Borris																											
9p	Borris Sønderland, Sdr. Borris																											
10i	Borris Sønderland, Sdr. Borris																											
8i	Borris Sønderland, Sdr. Borris																											
8b	Borris Sønderland, Sdr. Borris																											
9q	Borris Sønderland, Sdr. Borris																											
20f	Borris Sønderland, Sdr. Borris																											
5u	Borris Sønderland, Sdr. Borris																											
7a	Borris Sønderland, Sdr. Borris																											
8m	Borris Sønderland, Sdr. Borris																											
8d	Borris Sønderland, Sdr. Borris																											
63	Borris Sønderland, Sdr. Borris																											
Kommune	Ringkøbing-Skjern Kommune																											
CVR-nr. / P-nr. / CHR-nr.	19470989/1003830579/78426																											
Ejendomsnummer	7600027661																											
Bedriftens betegnelse	IE-husdyrbrug omfattet af kap. 5 i Miljøbeskyttelsesloven.																											
Ansøgning nr.	56979 version 2 downloadet den 1. juni 2015																											

Oplysninger om husdyrbruget:

Dyrehold	Nuværende produktion		Fremtidig produktion	
	Antal	DE	Antal	DE
Slagtesvin 30 – 107,4 kg	7.896	224,11	7.896	224,11
I alt		<u>224,11</u>		<u>224,11</u>

INDHOLDSFORTEGNELSE:

STAMBLAD:	2
OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET:	3
1. BAGGRUND.....	5
2. REVURDERING AF MILJØGODKENDELSE.....	6
2.1 REVURDERING AF MILJØGODKENDELSE.....	6
2.2 AFGØRELSEN	6
3. VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSEN.....	8
3.1 GENERELLE FORHOLD	8
3.2 NYE VILKÅR GIVET VED PÅBUD	8
4. FORMALIA.....	11
4.1 LOVGRUNDLAG	11
4.2 OFFENTLIGHED.....	11
4.3 KLAGEVEJLEDNING	12
4.4 RETSBESKYTTELSE OG NÆSTE REVURDERING.....	12
5. BAGGRUND FOR AFGØRELSE.....	15
5.1 IKKE TEKNISK RESUMÉ	15
5.2 OPLYSNINGER OM STALDANLÆG OG BESÆTNING	15
5.3 STALDANLÆG OG OPBEVARING AF GØDNING.....	16
5.4 SPILDEVAND, AFFALD, TRANSPORT OG FOREBYGGENDE FORANSTALTNINGER	16
5.5 LUGT	16
5.6 NATURBESKYTTELSE, HABITATVURDERING, BILAG IV OG AREALDRIFT	17
5.7 IE-HUSDYRBRUG	18
5.8 HUSDYRBRUGETS OPHØR.....	19
5.9 BEREDSKABSPLAN.....	19
5.10 BAT (BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK/ RENERE TEKNOLOGI).....	20
6. ANVENDELSE AF BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK (BAT).....	26
BILAG 1. OVERSIGTSKORT, SAMLEDE ANLÆG.....	28
BILAG 2: BEREDSKABSPLAN	29
BILAG 3: ANLÆG, NATUR.....	40
BILAG 4: MÆRKNING AF FARLIGE STOFFER.....	41

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Kort- og matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og matrikelstyrelsen 1992 /KD.86.1033.

Luftfotos – Danmarks Digitale Ortofoto – er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Cowi. **DDO ©, Copyright COWI.**

1. Baggrund

Miljøgodkendelser af husdyrbrug meddelt efter Miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 skal regelmæssigt tages op til revurdering og om nødvendigt ajourføres i lyset af den teknologiske udvikling. Den første revurdering sker 8 år efter miljøgodkendelsen er meddelt, og de efterfølgende revurderinger skal ske mindst hvert 10. år.

For husdyrbrug gælder, at fra det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen beslutter at revurdere en miljøgodkendelse, som er meddelt i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 33, træder Husdyrbrugslovens regelgrundlag i kraft.

Det fremgår af § 41, at revurderingen gennemføres ved påbud efter lovens § 39. Revurderingen skal resultere i en afgørelse, hvor vilkårene i den oprindelige godkendelse enten skærpes ved påbud eller i en afgørelse, hvor der ikke findes anledning til at skærpe.

Der skal meddeles påbud i disse situationer:

- Nye oplysninger om forureningens skadelige virkning
- Uforudsete skadevirkning
- Forureningen større end forudsat ved godkendelse
- Væsentlige ændringer i BAT
- Hensyn til driftssikkerhed

En revurderingsafgørelse er ikke en ny godkendelseshandling. Derfor kan en revurdering ikke indebære en udvidelse eller ændring af den oprindelige godkendelse, der kan medføre forøget forurening.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Det væsentligste formål med den regelmæssige revurdering er, at det løbende sikres, at husdyrbrugets indretning og drift fortsat er baseret på anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). BAT skal sikre, at forureningen fra husdyrbruget til stadighed begrænses mest muligt. Der skal således stilles skærpede vilkår, hvis væsentlige ændringer i BAT skaber mulighed for betydelig nedbringelse af emissionerne, uden det medfører uforholdsmæssige store omkostninger.

Beskyttelsesniveau

Revurderingen giver ikke mulighed for at gennemføre vurderinger efter habitatbekendtgørelsen. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen giver ikke hjemmel til, at bekendtgørelsens beskyttelsesniveauer skal gælde i revurderingssager i forhold til natur. Det er endvidere Ringkøbing-Skjern kommunes tolkning, at der ikke er hjemmel til, at bekendtgørelsens beskyttelsesniveau, i forhold til kategori 1 og 2 naturområder, skal gælde ved revurdering af miljøgodkendelser givet efter Miljøbeskyttelseslovens kapitel 5.

Revurderingen af husdyrbrug udløser endvidere ikke miljøvurdering af tredjemandsarealer og egne arealer.

Påbud – ud over, hvad der følger af BAT – skal således være begrundet i en væsentlig forurening, hvor der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse eller forureningen i øvrigt går ud over det, der blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

I revurderingen er afgørelser fra Natur-og miljøklagenævnets afgørelser på området inddraget. (NMK-132-00151 af 27. april 2012, NMK-135-00013 af 4. juli 2012 og NMK-135-00005 af 31. maj 2012 m.fl.)

2. Revurdering af miljøgodkendelse

2.1 Revurdering af miljøgodkendelse

Skjern Kommune har den 31. januar 2005 miljøgodkendt husdyrbruget på Sønderkovvej 10, 6900 Skjern. Miljøgodkendelsen er givet i henhold til kap. 5 i Miljøbeskyttelsesloven, og omfatter anlægget og dyreholdet. I henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 40 skal godkendelser meddelt efter miljøbeskyttelseslovens kap. 5 regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Første gang dog efter 8 år, hvor retsbeskyttelse udløber.

Husdyrbruget blev miljøgodkendt til en produktion på 8.715 stk. slagtesvin (30 – 102 kg) i alt svarende til 223,82 DE. (beregnet ud fra nugældende omregningsfaktor for DE)

Ringkøbing-Skjern kommune har den 27. september 2013 meddelt en afgørelse om "Skift mellem dyretype" i henhold til § 19d i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

Den tilladte produktion er herefter 7.896 stk. slagtesvin (30 – 107,4 kg) i alt svarende til 224,11 DE.

Det bemærkes, at husdyrbruget Sønderkovvej 10, 6900 Skjern er omfattet af EU´s direktiv, som med virkning fra den 7. januar 2013 er udmøntet i dansk lovgivning.

Denne revurderingen tager udgangspunkt i ejendommens miljøgodkendelse samt de supplerende oplysninger, som ansøger og konsulent har indsendt via www.husdyrgodkendelse.dk som fiktiv beregningskema nr. 56979 med tilhørende bilag version 2, downloadet den 1. juni 2015.

Revurderingen giver ikke tilladelse til at øge eller ændre dyreholdet, og der er derfor ikke tale om nogen merpåvirkning af omgivelserne. Revurderingen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger.

Ringkøbing-Skjern Kommune har revurderet miljøgodkendelsen af husdyrbruget Sønderkovvej 10, 6900 Skjern og meddeler afgørelse om, at vilkårene ændres som angivet i afsnit 3. Revurdering fastsætter de vilkår, der skal gælde for den fortsatte drift af ejendommen (jf. afsnit 3). Afgørelsen træffes med hjemmel i husdyrbrugslovens § 39, jf. § 41.

2.2 Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune revurderer hermed kap. 5 miljøgodkendelsen af husdyrbruget på ejendommen matr. nr. 63 m.fl., Borris Sønderland, Sdr. Borris beliggende på adressen Sønderkovvej 10, 6900 Skjern.

Revurderingen er en tilladelse til, at virksomheden fortsat kan producere på de gældende vilkår suppleret med de nye vilkår meddelt ved påbud (jf. afsnit 3.2).

Husdyrbrugets ejer er forud for afgørelse forvarslet om påbuddet og har modtaget udkastet til afgørelse.

Afgørelsen træffes i henhold til §§ 39, jævnfør § 41 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Husdyrbruget skal indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen, samt supplerende oplysninger, indkommet til Ringkøbing-Skjern Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen, med mindre vilkårene i denne revurdering og generel lovgivning, stiller skærpede krav.

Afgørelsen om revurdering af kap. 5 miljøgodkendelse af husdyrbruget på Sønderskovvej 10, 6900 Skjern meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik, og at husdyrbruget fortsat kan producere på de gældende vilkår suppleret med de nye vilkår meddelt ved påbud.

Vi anmoder om, at Ringkøbing-Skjern Kommune bliver orienteret, såfremt der sker ændringer i ejerforhold eller af driftsansvarlig.

3. Vilkår for miljøgodkendelsen

3.1 Generelle forhold

Den gennemførte revurdering giver anledning til, at Ringkøbing-Skjern Kommune ændrer visse vilkår i den hidtil gældende miljøgodkendelse. De nye vilkår er tilføjet ved påbud.

Vilkår om indretning og drift i miljøgodkendelsen af 31. januar 2005 er ophævet.

De øvrige vilkår i miljøgodkendelsen af 31. januar 2005 er fortsat gældende.

De nye vilkår er gældende fra tidspunktet for meddelelse af revurderingen. Vilkår meddelt i forbindelse med revurderingen har ingen retsbeskyttelse. Vilkår meddelt som påbud efter husdyrbrugslovens § 39, jævnfør § 41 kan påklages i henhold til klagevejledningen i afsnit 4. Vilkår, som er videreført fra den eksisterende miljøgodkendelse, kan ikke påklages.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler, love og bekendtgørelser, også selv om disse regler er skærpende i forhold til denne revurdering.

Nedenstående nye vilkår gives som påbud med hjemmel i Husdyrlovens § 39, jf. §41:

3.2 Nye vilkår givet ved påbud

Drift og indretning

- 1) De vilkår der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 2) Ejendommens beredskabsplan/driftsforskrift skal til en hver tid være ajourført
- 3) Ved manglende overholdelse af miljøgodkendelsens vilkår, skal den driftsansvarlige straks træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene igen overholdes og underrette Ringkøbing-Skjern Kommune.
- 4) Stoffer og produkter, som er mærket med akut toksicitet eller fare for vandmiljøet, må ikke uden forudgående tilladelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune anvendes i større mængder end det fremgår af vejledningen til de pågældende produkter eller til formål der ikke er normale på et husdyrbrug.
- 5) Ved ophør af driften skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand. Blandt andet skal stoffer, der kan forurene jord, grundvand og overfladevand, samt affald bortskaffes efter gældende regler.
- 6) Senest 4 uger efter driftsophør af IE-husdyrbruget skal dette anmeldes til Ringkøbing-Skjern Kommune med et oplæg til vurdering efter § 38k, stk. 1 i lov om forurenede jord. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering for menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør

en sådan risiko.

Årsproduktion

- 7) Miljøgodkendelsen omfatter et dyrehold bestående af 7.896 stk. slagtesvin (30 – 107,4 kg) i alt svarende til 224,11 DE.

Note:

I tilfælde af kommende ændringer af dyreenhedsdefinitionerne skal det påpeges, at der ved fortolkning af en afgørelse skal anvendes den dyreenhedsdefinition, der var gældende på det tidspunkt, hvor revurderingen er foretaget.

Gyllebeholder

- 8) Begge gyllebeholdere på bedriften skal være forsynet med fast overdækning.

Foder

- 9) Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som kg P ab dyr pr. slagtesvin x antal producerede slagtesvin pr. år skal være mindre end 4.996 kg P pr. år.

”Kg P ab dyr pr. slagtesvin” beregnes ud fra følgende ligning:

$$(((\text{afg.vægt} - \text{indg.vægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g fosfor pr. FEsv} / 1000) - ((\text{afg.vægt} - \text{ind.vægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst}))$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal producerede grise	7896
Indgangsvægt, kg	30
Afgangsvægt, kg	107,4
FEsv pr. kg. tilvækst	2,80
Gram P pr. FE sl. svin	4,87
Kg P ab dyr pr. sl. svin	0,63

- 10) Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som kg N ab dyr pr. slagtesvin x antal producerede slagtesvin pr. år skal være mindre end 22.432 kg N pr. år.

”Kg N ab dyr pr. slagtesvin” beregnes og korrigeres ud fra følgende ligning:

$$(((\text{afg.vægt} - \text{indg.vægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g råprotein pr. FE} / 6250) - ((\text{afg.vægt} - \text{indg.vægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal producerede grise	7896
Indgangsvægt, kg	30
Afgangsvægt, kg	107,4
FEsv pr. kg. tilvækst	2,80
Gram N pr. FE sl. svin	148

Kg N ab dyr pr. sl. svin |2,84

- 11) Enzymet fytase eller lignende enzymer skal anvendes i alle foderblandinger. Enzymet doseres, således at fosforindholdet reduceres maksimalt. Den doserede mængde skal afpasses således, at den til enhver tid er økonomisk, dyrevelfærds- og miljømæssig forsvarligt. Anvendelse af enzymer skal kunne dokumenteres ved tilsyn i form af ajourførte foderplaner
- 12) Der skal anvendes fasefodring på ejendommen. Anvendelse af fasefodring skal kunne dokumenteres ved tilsyn i form af ajourførte foderplaner.

4. Formalia

4.1 Lovgrundlag

Revurdering af miljøgodkendelsen er foretaget på baggrund af nedenstående lovgrundlag fra Miljøministeriet (inklusive eventuelle ændringer til den anførte lovgivning, der gælder på godkendelsestidspunktet). Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

- Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1486 af 4. december 2009.
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1283 af 8. december 2014 (Husdyrbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 594 af 4. maj 2015 (Husdyrgødningsbekendtgørelsen).
- Lov om miljøbeskyttelse 358 af 06-06-1991 om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse 879 af 26-06-2010, og med ændringer.
- Bekendtgørelse om affald, nr. 1309 af 18. december 2012.
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (Olietankbekendtgørelsen), nr. 1321 af 21. december 2011.
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner.

4.2 Offentlighed

Som indledning til revurderingen er der sendt et oplæg til husdyrbrugets ejer om processen og de forventede vilkårsændringer i brev af 24. april 2014.

I sager om revurdering skal kommunen lade offentligheden vide, når den indleder en revurdering. Denne indledning af revurderingen har været annonceret på kommunens hjemmeside www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug i perioden fra den 2. maj til den 23. maj 2014.

Når et udkast til revurderingen af miljøgodkendelsen foreligger, vil enhver, der har bedt om udkastet under den indledende annoncering, få lejlighed til at kommentere dette inden for en frist på 3 uger efter modtagelse af udkastet. Ingen har anmodet om at få udkastet tilsendt i offentlighedsfasen.

Ansøger og konsulent har modtaget udkastet til revurdering i perioden fra 26. juni 2015 til den 17. juli 2015. Dette betragtes som en forudgående varsel om påbud.

Ringkøbing-Skjern Kommune har vurderet, hvorvidt der er parter, der er individuelt berørt af afgørelsen jf. Forvaltningslovens § 19. Det er vurderet, at der ikke er parter ud over ansøger i den aktuelle afgørelse.

Afgørelse om revurdering vil blive offentliggjort fredag den 24. juli 2015 på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside på www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug.

4.3 Klagevejledning

I henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet, samt enhver, der må antages, at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af de myndigheder og organisationer, der er angivet i lovens § 85-87.

Ansøgeren vil få besked, hvis der klages over afgørelsen.

Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Klagegebyret tilbagebetales, hvis du får helt, eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres, eller ophæves, eller klagen afvises som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets kompetence.

Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen. Klagen skal være modtaget og registreret senest den 21. august 2015.

Indsendelse af klage

Det er obligatorisk for klager at bruge Natur- og Miljøklagenævnets digitale klageportal, med mindre du har fået en tilladelse fra Natur- og Miljøklagenævnet, der fritager dig for at anvende den digitale klageportal. I nedenstående tekst kan du se, hvordan du skal bruge den digitale klageportal.

Digital Klageportal

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen. Du kan finde et link på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Du betaler klagegebyret med betalingskort i Klageportalen.

Anmodning om fritagelse for indsendelse via klageportal

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der ikke er indsendt via Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende din klage og en begrundet anmodning til Ringkøbing-Skjern Kommune, Smed Sørensen Vej 1, 6950 Ringkøbing. Ringkøbing-Skjern Kommune videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Hjælp til klage

Natur- og Miljøklagenævnet stiller i et vist omfang en supportfunktion til rådighed ved oprettelse af en klage. Supportfunktionen kan kontaktes pr. tlf.: 7254 1101 eller på mail: nmkn@nmkn.dk. De kan kontaktes på følgende tidspunkter: man.-tors. 10.00-15.00, fre. 10.00-14.00.

4.4 Retsbeskyttelse og næste revurdering

Vilkårene er gældende fra tidspunktet for meddelelse af revurderingen. Vilkår meddelt i forbindelse med revurderingen har ingen retsbeskyttelse.

Revurderingen ændrer ikke regelgrundlaget for kontinuitetsbrud for miljøgodkendte husdyrbrug.

Bedriftens miljøgodkendelse skal, jf. § 40 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den næste regelmæssige revurdering for husdyrbruget forventes at finde sted i 2023.

Da husdyrbruget er et IE-husdyrbrug skal godkendelsen uanset ovenstående tages op til revurdering, hvis der offentliggøres en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter. Ringkøbing-Skjern Kommune skal tilrettelægge en revurderingen på en sådan måde, at husdyrbruget kan overholde de på baggrund af BAT-konklusionen ajourførte vilkår senest fire år efter offentliggørelsen af BAT-konklusionen i EU-tidende.

På vegne af Teknik- og Miljøudvalget

Ivan Thesbjerg
Fagleder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Dorthe Juul
Miljømedarbejder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Kopi af udkast til revurdering er sendt til:

Ansøger

- [REDACTED] Vestergårdvej 2, 6900 Skjern

Konsulent

- Heden og Fjorden, konsulent Helle Borum, hbo@hflc.dk

Kopi af revurdering er sendt til:

- Heden og Fjorden, konsulent Helle Borum, e-mail: hbo@hflc.dk
- Ringkøbing-Skjern museum, Arkæologisk Afdeling v/Torben Egebjerg, e-mail: post@arkvest.dk
- Det økologiske Råd, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing-skjern@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, Lyseng Allé 1, 8270 Høbjerg, e-mail: senord@sst.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportfiskerforbund, lbt@sportsfiskerforbundet.dk,
- Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, e-mail: nst@nst.dk
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: midtvestjylland@friluftstraadet.dk

5. Baggrund for afgørelse

Oplysninger om husdyrbrugets indretning og drift stammer hovedsagelig fra ansøgningsmateriale indhentet i forbindelse med denne revurdering samt fra supplerende oplysninger indhentet efter modtagelsen af ansøgningen.

Der er ifølge ansøgningen anvendt fiktiv skema nr. 56979 version nr. 2 genberegnet og downloadet den 1. juni 2015.

5.1 Ikke teknisk resumé

Der søges om en revurdering af følgende dyrehold, 7.896 stk. slagtesvin (30 – 107,4 kg) svarende til i alt 224,11 DE.

Miljøteknisk redegørelse

Skjern Kommune har den 31. januar 2005 miljøgodkendt husdyrbruget på Sønderskovvej 10, 6900 Skjern. Miljøgodkendelsen er givet i henhold til kap. 5 i Miljøbeskyttelsesloven, og omfatter anlægget og dyreholdet. I henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 40 skal godkendelser meddelt efter miljøbeskyttelseslovens kap. 5 regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Første gang dog efter 8 år, hvor retsbeskyttelse udløber.

Husdyrbruget blev miljøgodkendt til en produktion på 8.715 stk. slagtesvin (30 – 102 kg) i alt svarende til 223,82 DE. (beregnet ud fra nugældende omregningsfaktor for DE)

Ringkøbing-Skjern kommune har den 27. september 2013 meddelt en afgørelse om "Skift mellem dyretype" i henhold til § 19d i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

Den tilladte produktion er herefter 7.896 stk. slagtesvin (30 – 107,4 kg) i alt svarende til 224,11 DE.

Det bemærkes, at husdyrbruget Sønderskovvej 10, 6900 Skjern er omfattet af EU´s direktiv, som med virkning fra den 7. januar 2013 er udmøntet i dansk lovgivning.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Revurderingen giver ikke tilladelse til at øge eller ændre dyreholdet, og der er derfor ikke tale om nogen merpåvirkning af omgivelserne.

Dyreenheder er beregnet efter de omregningsfaktorer i husdyrgødningsbekendtgørelsen, som er gældende på ansøgningstidspunktet for revurdering.

5.2 Oplysninger om staldanlæg og besætning

Staldanlæg med dyr, Ansøgt drift

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Indgangs vægt (kg)	Udgangs vægt (kg)	Antal sti-pladser	Foderkorrektion type 2 for både protein og fosfor
Eksisterende slagtesvinestald							
Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33/67)	7.896	224,11	30	107,4	2203	2,8 FE 148,0 g råprotein/FE

							4,87 g P/FE
I alt	-	224,11	-	-	-	-	-

5.3 Staldanlæg og opbevaring af gødning

Miljøteknisk redegørelse

Slagtesvinestaldene er alle med drænet gulv (2/3 fuldspalter og 1/3 miljøspalter). Staldsystemet har en højere ammoniakfordampning end delvis spaltegulve. BAT-kravet overholdes ved hjælp af en type 2 foderkorrektionsmiddel for både protein og fosfor samt ved at gyllebeholderne er overdækket.

Der ændres ikke på gyllebeholdere og opbevaringskapacitet.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Der er tale om et lovligt eksisterende husdyrbrug, hvor det ikke er påkrævet, at staldanlægget ændres. Staldanlægget skal i forbindelse med revurderingen dog leve op til BAT. I den forbindelse har Ringkøbing-Skjern kommune taget udgangspunkt i miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniakemission.

For at leve op til BAT har ansøger valgt, at anvende en type 2 foderkorrektionsmiddel for både protein og fosfor.

Der er stillet vilkår til foder.

Der ændres ikke på bedriftens praksis med opbevaring og håndtering af husdyrgødning.

5.4 Spildevand, affald, transport og forebyggende foranstaltninger

Miljøteknisk redegørelse

Forholdene omkring spildevand, affald, transport og forebyggende foranstaltninger er stort set uændret siden den eksisterende miljøgodkendelse blev givet i 2005. I forbindelse med denne revurdering er der indsendt en beredskabsplan, som et led i forebyggende foranstaltninger ved miljøuheld.

Indretning af påfyldningsplads og brug af marksprøjte samt opbevaring af kemikalier foregår i særskilt lovgivning og kontrolleres af en anden myndighed.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Der er stillet vilkår vedr. driftssikkerhed bl.a. vilkår om, at beredskabsplanen skal være ajourført.

5.5 Lugt

Miljøteknisk redegørelse

Lugtgenekriterierne er i forbindelse med revurderingen beregnet i Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem, som benyttes ved en godkendelse efter husdyrbrugsloven.

Samlet resultat af lugtberegning

Område	Andre ejendomme med mere end 75 DE(antal)	Beregningsmodel	Samlet ukorrigeret	Korrigeret geneafstand (ansøgt drift)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Genekriterie overholdt
Eksisterende eller fremtidig byzone	0	Ny	661,40	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	0	Ny	500,88	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	0	Ny	236,73	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

Lugtgeneberegninger – Detaljer om staldafsnit

Byzone

Staldnavn	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
Slagtesvinestalde	3166,69	Nej	Nej

Samlet bebyggelse

Staldnavn	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
Slagtesvinestalde	2521,81	Nej	Nej

Enkelt bolig

Staldnavn	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
Slagtesvinestalde	1044,73	Nej	Nej

Jfr. ovenstående skemaer er genekriterierne for lugt opfyldt. Og den reelle afstand til byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig er henholdsvis 3167 m, 2522 m og 1045 m.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Lugt fra staldene er på godkendelsestidspunktet beregnet efter "Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde". Der var ikke naboer inden for geneafstanden.

For stalde og anlæg, som er lovligt placeret, gælder at tilstande, som var lovligt etableret før de nye reglers ikrafttræden, ikke kan gøres ulovlige som følge af de nye regler.

Kommunen kan ikke stille krav til reduktion af lugt fra staldene med mindre lugtgeneafstanden er overskredet og en eventuel lugtreduktion er økonomisk og teknisk muligt ud fra princippet om proportionalitet.

Geneafstanden for lugt til enkeltbolig, samlet bebyggelse og byzone er overholdt.

Produktionen er uændret, og der sker ikke nogen forøgelse af lugtemissionen fra staldene. Der stilles derfor ikke krav til lugtreduktionen.

5.6 Naturbeskyttelse, habitatvurdering, bilag IV og arealdrift

Miljøteknisk redegørelse

Da virksomheden fortsætter uændret, er der ikke nogen meremission med ammoniak fra stald og lager eller øgning i kvælstof og fosfor ab lager.

I miljøgodkendelsen er der ikke stillet vilkår til arealdriften. Arealdriften er omfattet af de generelle regler.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Godkendelsesbekendtgørelsen giver ikke hjemmel til at bestemme, at bekendtgørelsens beskyttelsesniveau i forhold til ammoniak, lugt, fosforoverskud og nitrat, jf. §§ 9-11 og bilag 3-4, skal gælde i revurderinger af miljøgodkendelser efter Miljøbeskyttelsesloven § 33.

Arealer, der er godkendt til udbringning af husdyrgødning fra et husdyrbrug godkendt efter miljøbeskyttelseslovens § 33, skal heller ikke vurderes efter habitatbekendtgørelsen. Pligten til at gennemføre en vurdering efter habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1 og 2 gælder ikke for revurderingsafgørelser. Baggrunden er, at habitatdirektivets artikel 6 stk. 3 ikke gælder for eksisterende virksomhed, der fortsætter uændret. Det er endvidere Ringkøbing-Skjern kommunes tolkning, at der ikke er hjemmel til, at bekendtgørelsens beskyttelsesniveau, i forhold til kategori 1 og 2 naturområder, skal gælde ved revurdering af miljøgodkendelser givet efter Miljøbeskyttelseslovens kapitel 5. Kort over naturområder fremgår af bilag 5.

Da virksomheden fortsætter uændret, foretages ingen habitatvurdering, herunder heller ingen vurdering af potentielle bilag IV arter.

5.7 IE-husdyrbrug

Husdyrbruget Sønderskovvej 10, 6900 Skjern er et IE-husdyrbrug, fordi det har en husdyrproduktion på over 210 dyreenheder af slagtesvin på 30 kg og har mere end 2.000 stipladser. For IE-husdyrbrug gælder en række skærpede miljøkrav til driften, som er beskrevet i nedenstående afsnit.

Emissionsovervågning

Ved miljøgodkendelse af IE-husdyrbrug skal Ringkøbing-Skjern Kommune sikre, at IE-husdyrbrug mindst en gang årligt indberetter resultaterne af emissionsovervågningen. Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at husdyrbrugets årlige indberetning til NaturErhvervstyrelsens Register for Gødningsregnskab, der som minimum omfatter oplysninger om antallet af dyr samt indgangs- og udgangsvægt for dyrene på husdyrbruget, er tilstrækkeligt til at opfylde kravet om indberetning af emissionsovervågningen.

Ringkøbing-Skjern Kommune indhenter ved tilsyn de relevante oplysninger til brug for emissionsovervågningen fra husdyrbrugets gødningsregnskab, således at det kan kontrolleres, at forudsætningerne ved godkendelsen ikke har ændret sig.

Overholdelse af vilkår

Den, som er ansvarlig for et IE-husdyrbrug, skal straks underrette kommunalbestyrelsen hvis godkendelsens vilkår ikke overholdes, og der skal straks træffes de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene igen overholdes.

For at ovenstående kan opfyldes, har Ringkøbing-Skjern Kommune stillet vilkår herom ved denne revurdering.

Begrænsning af anvendelse af relevante farlige stoffer

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 13 stk. 1 nr. 15, at på IE-husdyrbrug skal anvendelse, fremstilling eller frigivelse af relevante farlige stoffer i forbindelse med IE-husdyrproduktionen begrænses med henblik på at undgå risiko for forurening af jordbund

og grundvand på husdyrbruget. Ved farlige stoffer forstås stoffer og blandinger som defineret i artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger.

Bestemmelsen er en følge af, at virksomheder der håndterer relevante farlige stoffer i henhold til IE-Direktivet skal gennemføre en basistilstandsrapport ved opstart eller revurdering af virksomheden således, at det kan fastlægges, hvilken tilstand anlægsområdet i tilfælde af en forøget forurening skal bringes tilbage til.

Farlige stoffer, som kan forurene jord og grundvand på husdyrbruget, vil i henhold til (EF) nr. 1272/2008 være stoffer, der kan medføre akut toksicitet og stoffer, der er farlige for vandmiljøet.

Disse stoffer vil være mærket som vist i bilag 4.

Ringkøbing-Skjern Kommune har derfor stillet vilkår, således at der ikke er behov for at udarbejde basistilstandsrapport for husdyrbruget.

5.8 Husdyrbrugets ophør

Miljøteknisk redegørelse

Der er i den eksisterende miljøgodkendelse ingen vilkår, som beskriver, hvordan husdyrbruget skal forholde sig ved ophør.

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 43, at IE-husdyrbrug senest fire uger efter driftsophør skal anmelde dette til kommunalbestyrelsen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i lov om forurenet jord. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering med hensyn til menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.

Ringkøbing-Skjern Kommune har til opfyldelse heraf stillet vilkår om dette ved revurdering.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Ringkøbing-Skjern Kommune stiller påbud om oprydning i forbindelse med bedriftens ophør, så risiko for forurening og gener i form af for eksempel lugt, fluer og skadedyr begrænses, og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende stand.

5.9 Beredskabsplan

Miljøteknisk redegørelse

Der er i den eksisterende miljøgodkendelse ingen vilkår om beredskabsplan. I forbindelse med denne revurdering er der udarbejdet en beredskabsplan.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Beredskabsplanen beskriver, hvorledes der skal reageres i unormale driftssituationer og i tilfælde af uheld med eks. gylle. Der er stillet vilkår om, at beredskabsplanen til en hver tid skal være ajourført.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at udarbejdelse af en beredskabsplan tilskynder ansøger i at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, om der skal

ændres i drift eller indretning, således at risikoen for uheld minimeres samt at omfanget af skaden ved uheld reduceres.

5.10 BAT (Bedst tilgængelig teknik/ renere teknologi)

BAT og miljøteknologi for staldindretning

Slagtesvinestaldene er alle med drænet gulv (2/3 fuldspalter og 1/3 miljøspalter). Staldsystemet har en højere ammoniakfordampning end delvis spaltegulve. BAT-kravet overholdes ved hjælp af en type 2 foderkorrektions for både protein og fosfor.

Overbrusningsanlæg	<p>Der overbruses i alle stalde.</p> <p>Overbrusningen giver forbedret gødeadfærd hos grisene, således at overfladen med potentiel ammoniakfordampning bliver mindre.</p> <p>Overbrusningen/temperaturregulering er lovpligtig i hht. Lov om indendørs hold af søer, smågrise og slagtesvin, -der er derfor ikke lavet økonomiske afvejninger af alternativer.</p>
--------------------	--

BAT og miljøteknologi fravalg

Virkemiddel	Begrundelse for fravalg
Biologisk luftvasker	Biologisk luftvasker anvendes for at reducere lugt. Anlægget har ikke problemer med at overholde de ved lov fastsatte genegrænser til nabo, samlet bebyggelse eller byzone.
Køling af kanalbund	Gyllekøling fravælges, da der er tale om et eksisterende staldanlæg. Det vil være alt for dyrt at skulle brude gulvene op for at nedstøbe køleslanger i kanalerne. Varmebehovet på en slagtesvineejendom er ikke så stort, at det vil kunne aftage al overskudsvarmen, som så vil skulle ledes ud til fuglene.
Benzoesyre i foderet	<p>Benzoesyre anvendes som virkemiddel til reduktion af ammoniak. Benzoesyre anvendes alene til smågrise og slagtesvin. Med forventet prissætning af Benzoesyre i 2013 vil omkostningen udgøre ca. 20 kr./slagtesvin. Med nutidens DB i slagtesvineproduktionen er tilsætning af Benzoesyre ikke økonomisk relevant.</p> <p>Benzoesyretilsætningen vurderes til det konkrete projekt at have for lille effekt set i forhold til udgifterne der er forbundet med tilsætningen!</p>
Ændring af ventilationsafkast	<p>Ændring af ventilationsafkast foretages primært for at ændre på lugtudbredelsen omkring anlægget.</p> <p>Anlægget har ikke problemer med at overholde de ved lov fastsatte genegrænser til nabo, samlet bebyggelse eller byzone.</p> <p>Der vil heller ikke være proportionalitet i forhold til omkostningen.</p>
Kemisk luftvasker	<p>Reducerer ammoniakfordampningen fra staldene.</p> <p>For at opnå den fulde udnyttelse af luftvaskerne skal der sendes betydelige mængder luft gennem. Det betyder for det konkrete projekt at man skulle samle afkast fra flere sektioner for at få den fulde udnyttelse af rensere. En sådan samling af afkast kan rent teknisk være vanskeligt, når man arbejder med mange mindre sektioner, der hver for sig har et meget lavt luftskiftebehov.</p> <p>Luftvaskeren er valgt fra af tekniske årsager og derfor ikke vurderet rent økonomisk.</p>
Gylleseparation	<p>Anvendelse af separation udløses oftest af et ønske om at reducere harmoniareal til produktionen.</p> <p>Da det hidtil har vist sig muligt at afsætte gylle i området fravælges denne løsning.</p>
Gylleforsuring	<p>Indenfor slagtesvinebrug har svovlsyrebehandling af gylle betegnelsen BAT jf. BAT-blad Sl.St.01:v1.05-09.</p> <p>Forsuringsanlægget kan medføre voldsomme lugtgener (svovlbriener).</p>

Der regnes med driftsomkostninger i størrelsesordenen 100.000 kr til svovlsyre/år og 15-20.000 i elomkostninger årligt. Tal fra praksis tyder dog på, at netop syreomkostningen nærmere er dobbelt så stor som antaget i teknologibeskrivelsen, og VSP har ydermere i forbindelse med høringen af samme påpeget, at anlægget ikke er driftssikkert.

Ålborg Portland har lavet forsøg med svovlsyre og betonkvalitet, og har man stalde fra omkring år 2000 og tidligere garanterer de ikke at betonen holder. Man kendte for lidt til betonkvaliteten på det tidspunkt og havde ikke i tankerne, at det skulle holde til svovlsyre.

Da de eksisterende stalde er fra før og lige omkring 2000 skønnes det ikke at være en løsning at etablere gylleforsuring på denne ejendom.

Da udvidelsen derudover bygger på gylleaftalearealer kommer fortjenesten i form af mere kvælstof i gyllen ikke den pågældende landmand til gode, og prisen pr. kg reduceret N vil være betydelig højere.

Disse ting tilsammen medfører at der ikke er tale om proportionalitet ved indførelse af denne teknologi på ejendommen, og teknologien kan derfor ikke betegnes som BAT på denne ejendom.

Beregning af BAT-emissionsniveau for ammoniak og fosfor

Vejledende emissionsgrænseværdi for ammoniak (slagtesvin)

Sønderskovvej 10, Borris,
6900 Skjern

Slagtesvin

Eksisterende stalde

	Vægt		
	ind	ud	korrr
Polte/slagtesvin	30	107,42	1,019718

I korrektionsfaktoren er anvendt tal fra 2013/14 fra Vejledning om gødsknings- og harmoniregler, NaturErhvervsstyrelsen.

Stald	Eks/Ny	Gulvtype	stk	kg N/slg	korrr	kg N
Alle	Eks	Drænet gulv	7896	0,4	1,019718	3220,68
Ialt			7896			3220,68

Samlede vejledende ammoniakemission

3220,68 kg NH₃-N

Samlede vejledende ammoniakemission beregnet ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier ved anvendelse af BAT = 3227,34 kg NH₃-N / år

BAT kravet er overholdt, da ammoniakemissionen jf. ansøgningen er på 3220,68 kg NH₃-N/år.

Vejledende emissionsgrænseværdi for fosfor (slagtesvin)

Fosforindholdet i husdyrgødningen må maksimalt være 22,3 kg P/DE ab lager.

224,1 DE x 22,3 kg P = 4997,43 kg P ab lager

Fosforemissionen jf. ansøgningen er på 4996,49 kg P/år ab lager.

Foder, energiforbrug og vandforbrug

Mere effektiv fodring

Alle grise fodres med næringsstoftilpassede blandinger som skiftes gennem vækstperioden (fasefodring).

Råvareprisen taget i betragtning vil det ikke være økonomisk rentabelt at undlade optimering og næringsstoftilpasning af foderblandingerne løbende gennem perioden!

Der anvendes type 2 foderkorrektion på slagtesvinene for både protein og fosfor.

Indput:

Tilvækst = 77,41 kg
FE/kg tilvækst = 2,80 FEsv
Gram fosfor/FEsv = 4,87
Gram råprotein/FEsv = 148
FEsv pr. produceret svin = 77,41 kg x 2,80 FEsv/kg = 216,748 FEsv

Protein:

$((\text{FEsv pr. produceret svin} \times \text{g råprotein pr FEsv}/6250) - (\text{tilvækst} \times 0,0296 \text{ kg N pr kg tilvækst}))/2,838$

$((216,748 \text{ FEsv} \times 148 \text{ g råprotein pr FEsv}/6250) - (77,41 \times 0,0296 \text{ kg N pr kg tilvækst}))/2,838 = 1,00$

Fosfor:

$((\text{FEsv pr. produceret svin} \times \text{g fosfor pr FEsv}/1000) - (\text{tilvækst} \times 0,0055 \text{ kg fosfor pr kg tilvækst}))/0,617$

$((216,748 \text{ FEsv} \times 4,87 \text{ g fosfor pr FEsv})/1000 - (77,41 \text{ kg} \times 0,0055 \text{ kg fosfor pr kg tilvækst}))/0,617 = 1,02$

Vand- og energiforbrug

Ejendommens vandforbrug er primært drikkevand til dyrene. Derudover bruges en mindre andel af vandet til rengøring i staldene.

Alle drikkepipler er placeret over foderkrybben således at spildt vand opsamles i foderkrybben og vandspild undgås.

Lovpligtig overbrusning til slagtesvinene er tidsstyret, for at mindske spild.

Elektricitet anvendes til lys, foderanlæg og ventilation. Et godt klima i staldsektionerne opretholdes af ventilationen, der har et temperatur- og fugtighedsreguleret styringssystem, hvilket sikrer mod unødvendig drift af ventilatorerne. Ventilationen vedligeholdes og rengøres efter behov, så optimal effekt opretholdes, og energispild undgås.

Der føres regnskab med vand- og energiforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsnets.

Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Husdyrgødningsopbevaring	<p>Der er teltoverdækning på gyllebeholderne, så lugt og ammoniakfordampning begrænses. Tilstand og vedligehold dokumenteres med logbog.</p> <p>Beholderne kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger og dens vægge er tætte og beskyttede mod tæring.</p> <p>Lagrene tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, og gyllen omrøres kun i forbindelse med tømning eller overpumpning til vogn.</p> <p>Tankene er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.</p>
--------------------------	--

Management

Management	<p>Danish Crowns "Code of Practice" er indført. Heri indgår afsnit om bortskaffelse af døde dyr, miljøbeskyttelse og etiske regler for svineproduktion.</p> <p>Der føres regnskab med vand- og energiforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsnet.</p> <p>Antallet af dyr optælles en gang årligt ved kalenderårets slutning og indberettes til CHR- registret.</p> <p>Mekanisk udstyr, så som ventilationsanlæg og foderanlæg, kontrolleres dagligt for funktionssvigt af medarbejderne i stalden. Der er serviceaftaler med leverandørerne på alle ventilationsanlæg og nødopluk, - således årlige tilsyn med anlæggene og styringer.</p> <p>Branchekoden fra dansk landbrug omhandlende "god produktionspraksis i primærproduktionen" følges.</p>
------------	---

6. Anvendelse af bedst tilgængelig teknik (BAT)

I dette afsnit definerer og vurderer Ringkøbing-Skjern kommune BAT for husdyrbruget på Sønderskovvej 10, 6900 Skjern

Det væsentligste formål med den regelmæssige revurdering er, at det løbende sikres, at husdyrbrugets indretning og drift fortsat er baseret på anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). BAT skal sikre, at forureningen fra husdyrbruget til stadighed begrænses mest muligt. Der skal således stilles skærpede vilkår, hvis væsentlige ændringer i BAT skaber mulighed for betydelig nedbringelse af emissionerne, uden det medfører uforholdsmæssige store omkostninger.

BAT er at betragte som en generel ikke stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT.

Miljøstyrelsen har udarbejdet emissionsgrænseværdier for ammoniak og fosfor for såvel visse typer af eksisterende stalde samt nybyggeri/gennemgribende renoveringer. Disse grænseværdier tager udgangspunkt i hvad der for branchen anses for økonomisk opnåeligt. Miljøstyrelsen har for svin, kvæg og fjerkræ udarbejdet emissionsgrænseværdier for en række staldsystemer i nudrift og ansøgt drift.

Ringkøbing-Skjern Kommune tager ved fastlæggelsen af BAT niveauet for husdyrbruget udgangspunkt i disse emissionsgrænseværdier.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak

Der er med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier beregnet et vejledende BAT emissionsniveau for bedriften på 3221kg NH₃.

Ammoniakemissionsniveauet ved det ansøgte projekt er 3.227 kg NH₃. I forhold til det vejledende BAT-krav udledes der ca. 6 kg N/år mere.

BAT-emissionskravet opfyldes ved at der anvendes foderkorrektioner på bedriften.

Der er i forbindelse med denne revurdering stillet fodervilkår på bedriften.

Emissionsgrænseværdi for fosfor

Miljøstyrelsen har udarbejdet et vejledende BAT emissionsniveau for maksimal udledning af fosfor ab lager på et svinebrug. Der er beregnet et BAT fosfor krav for bedriften på 4997 kg P.

Af gødningsregnskabet i ansøgningsystemet fremgår det, at der udledes 4996 kg P ab lager. I forhold til det vejledende BAT-krav udledes der 1 kg P mindre pr. år end det vejledende krav.

BAT-kravet til fosfor opfyldes ved at anvende foderkorrektioner på bedriften. Der er i forbindelse med denne revurdering stillet vilkår til fodring af slagtesvinene.

Staldindretning

Der er tale om et eksisterende staldanlæg.

Slagtesvinestaldene er alle med drænet gulv (2/3 fuldspalter og 1/3 miljøspalter). Staldsystemet har en højere ammoniakfordampning end delvis spaltegulve. BAT-kravet overholdes ved hjælp af en type 2 foderkorrektion for både protein og fosfor.

Der er tale om et lovligt eksisterende husdyrbrug, hvor det ikke er påkrævet, at staldanlægget ændres. Staldanlægget skal i forbindelse med revurderingen dog leve op til BAT. I den forbindelse har Ringkøbing-Skjern kommune taget udgangspunkt i miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniakemission.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. staldindretning.

Foder

Ansøger har i afsnittet punkt 5.10 BAT (Bedst tilgængelig teknik/ renere teknologi) redegjort for fodring på husdyrbruget.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. foder.

Forbrug af energi og vand

Ansøger har i afsnittet punkt 5.10 BAT (Bedst tilgængelig teknik/ renere teknologi) redegjort for energiforbrug og vandforbrug.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. energi og vand.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

Ansøger har i afsnittet punkt 5.10 BAT (Bedst tilgængelig teknik/ renere teknologi) redegjort for opbevaring af husdyrgødning

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. Opbevaring af husdyrgødning.

Udbringning af husdyrgødning

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de generelle regler i husdyr- og husdyrgødningsbekendtgørelsen for udbringning af husdyrgødning som værende tilstrækkelige til at opfylde kravene til BAT for udbringning.

Ringkøbing-Skjern Kommune anser det i øvrigt for værende BAT, at man tager højde for udbringningsarealernes fysiske karakter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Dvs., eks. jordtype, struktur og hældning, samt forhold som regn, vanding og sædskifte.

Management

Ansøger har i afsnittet punkt 5.10 BAT (Bedst tilgængelig teknik/ renere teknologi) redegjort for management på husdyrbruget.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. management

Alternativer og fravalg BAT

Ansøger har blandt andet redegjort for fravalg af teknologierne gylleseparation, gylleforsuring og biologisk luftvasker.

BAT-kravet til ammoniak- og fosforemissionen er overholdt på anden vis.

Konkluderende vurdering af BAT

På baggrund af ovenstående redegørelse for BAT inden for management, staldteknologi, foder, energi- og vandforbrug, opbevaring og udbringning vurderes det, at den konkrete anvendelse af BAT lever op til det Ringkøbing-Skjern Kommune anser som værende BAT-standard for et husdyrbrug af denne størrelse og dyresammensætning. Samtidig vurderes det, at ansøger har redegjort i tilstrækkelig grad for fravalg af BAT.

Bilag 1. Oversigtskort, samlede anlæg

Bilag 2: Beredskabsplan

Beredskabsplan

for

Sønderskovvej 10, Borris, 6900 Skjern.

INDLEDNING.....	2
TELEFONNUMRE	3
BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS	4
OVERLØB AF GYLLE, INSTRUKS	5
KEMIKALIE- OG OLIESPILD INSTRUKS.....	6
STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE.....	7
STRØMSVIGTINSTRUKS.....	8
TRANSPORT AFBEKÆMPELSESMIDLER.....	9
Bilag A Kort over ejendommen.....	10
Bilag B Kort over udløbspunkter fra dræn til vandløb	11
Udarbejdet af 	

INDLEDNING

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes på kontoret i stuehuset.

Kopi af beredskabsplanen findes på kontoret i stalden.

Kort materiale, se bagerst i beredskabsplanen.

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:

- Mark- og drikkevandsboringer/brønde
- Kemikalielager (f.eks. bekæmpelsesmidler, handelsgødning, svovlsyre til forsuring)
- Dieseltanke og olietanke (overjordiske og nedgravede)
- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Udløbspunkter til vandløb / jord fra dræn
- Slukningsmateriel og åndedrætsværn
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbrøder m.v.
- vt. fald/kote mod vandløb/dræn/brønde og boringer
- Trykflasker/oplag af f.eks. F-gas, stationære F-gasbeholdere, svejseanlæg m.v. -
- Flugtveje for dyr/ frigørelse mm.

Husk !

Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne.
Er man i tvivl ring 1-1-2.

Efter brand mm. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

TELEFONNUMRE

Nærmeste telefon står i stuehuset og har nr. [REDACTED]

Desuden mobiltelefon til [REDACTED]

	Træffetid	Telefonnummer
Miljømyndighed Ringkøbing-Skjern kommune	Altid	99 74 24 24
Falck	Altid	70 10 20 30
Brandvæsen	Altid	1-1-2
Læge, egen	Normal arbejdstid	97 36 60 27
Lægevagt	Udenfor egen læges åbningstid	70 11 31 31
Maskinstation (Margit Gosvig)	Altid	20 40 14 30
Tandlægevagt	Udenfor egen tandlæges åbningstid	40 51 51 62
Vestjysk Landboforening	Normal arbejdstid	96 80 12 00
Dyrlæge	Altid	51 51 25 15
Foderstofforretning	Normal arbejdstid	97 32 10 11
Elektriker	Altid	97 36 61 22
Smed/VVS	Altid	97 36 64 63
Ventilationsfirma	Altid	72 17 55 55
Heden og Fjorden	Normal arbejdstid	96 29 66 66

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der **ikke** kan slukkes ved egen hjælp

1) Tilkald brandvæsenet - RING 112 – og oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
Hvad er der sket og at det er en gårdbrand
Er der tilskadekomne - hvor mange –
Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget

2) Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer

3) Kontakt ejeren,

4) Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet oplys endvidere:

Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed
Hvor det brænder
Brandens omfang
Hvor der er adgangsveje

På ejendommen findes der følgende materiel, som kan anvendes for at afhjælpe situationen:
Pulverslukkere og vandhaner.

OVERLØB AF GYLLE, INSTRUKS

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken

- 1) RING 112 oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra

Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud

Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

- 1) Kontakt ejeren, [REDACTED]
- 2) Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 99 74 24 24
- 3) Forsøg opdæmning for at undgå, at gylle løber til vandløb og dræn (se bilag A og B).

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af gylle.

Er gyllen løbet til dræn kan der laves en opdæmning af vandløbet med jord og /eller bigballe (se bilag B)

Hvis gyllen løber i vandløbet vil det påvirke Dansk Center for vildlaks på Ånumvej.

- 4) Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet

På ejendommen findes der følgende materiel, som kan anvendes for at afhjælpe situationen:
Halmballer, rendegraver og teleskoplæsser.

KEMIKALIE- OG OLIESPILD INSTRUKS

Ved større overløb af kemikalier og olie

- 1) RING 112 oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra

Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud

Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

- 2) Kontakt ejeren, på tf.

- 3) Kontakt miljømyndighederne på tf. 99 74 24 24

- 4) Forsøg opdæmning for at undgå, at det løber til drænbrønd placeret (se vedlagte kort).

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden og art.

Er f.eks. olie løbet til dræn kan man lave en opdæmning af vandløbet med en bigballe (se vedlagte kort)

- 5) Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet

På ejendommen findes der følgende materiel, som kan anvendes for at afhjælpe situationen:
Der forefindes halm og savsmuldspakker, rendegraver og teleskoplæsser, der kan benyttes til at opsuge spildte væsker.

STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE

Vand

Hovedhane sidder ved stald nærmest stuehus. Se kort.

Elektricitet

Hovedafbryder sidder i forrum. Se kort.

Der anvendes automatsikringer.

STRØMSVIGT INSTRUKS

- 1) Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.
- 2) Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.
- 3) Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).
- 4) Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.
- 5) Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til RAH på tlf. nr. 97 32 14 55 og forhør om varigheden af udfaldet.
- 6) Eventuelt iværksæt opstart af nødstrømsgenerator.

TRANSPORT AF BEKÆMPELSMIDLER

Gode råd / huskeliste

- Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.
- Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld.
  - En lukket tæt plastkasse (eks. en køleboks) er velegnet.
- Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtigt indsats fjernes fra jorden.
- Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt hurtigt at tilkalde hjælp ved uheld.
- Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpeudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.
- Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v. Derudover gælder følgende:
  - Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
  - Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
  - Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
  - Gulve skal være tætte og uden afløb.

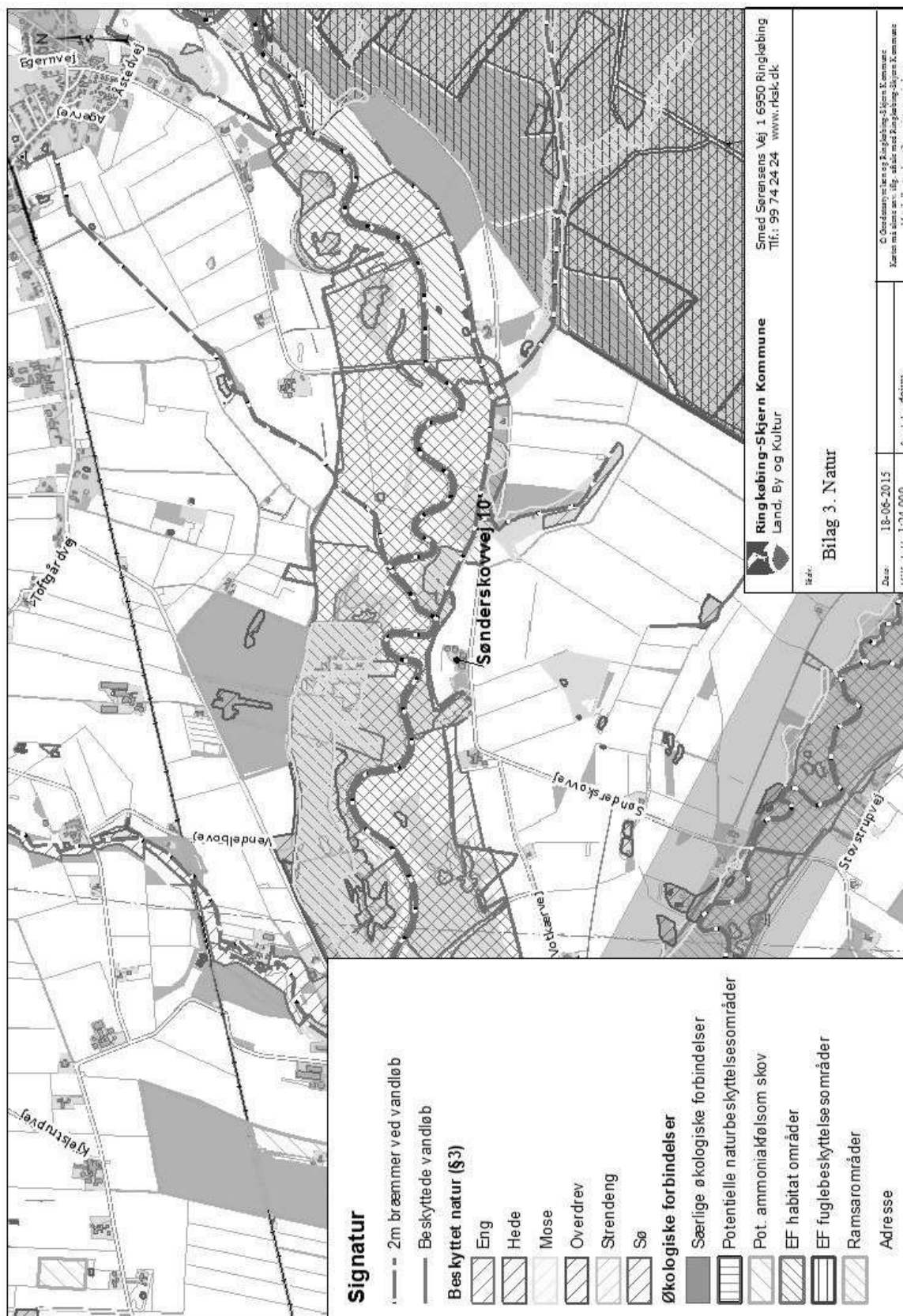
Bilag A Kort over ejendommen

Bilag B Kort over udløbspunkter fra dræn til vandløb

Bilag 3: Anlæg, Natur

Bilag 4: Mærkning af farlige stoffer

Mærkningselementer for akut toksicitet

Klassificering	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
GHS-piktogrammer				
Signalord	Farligt	Farligt	Farligt	Advarsel

Mærkningselementer for stoffer, der er skadelige for vandmiljøet

KRONISK				
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
GHS-piktogrammer			Der anvendes ikke piktogram	Der anvendes ikke piktogram
Signalord	Advarsel	Der anvendes ikke signalord	Der anvendes ikke signalord	Der anvendes ikke signalord